

Paradigma

Haftalık Süreli Yayın, Yıl 1 Sayı 23

Haftaya Bakış

- Müzakerelerde sona geliniyor
- Veseli'nin Fransa Ziyareti
- AAK'de Seçim
- Türkiye seçimleri ilk turda sonuç aldı

Haftaya Bakış Bülteni, Paradigma'nın haftalık haber bültenidir.

Yıl 1 Sayı 23

Tarih: 25.06.2018, Pazartesi.

Yayın Yönetmeni: Esin Muzbeg

Koordinatör: Esra Baykuş

Yazar – Muhabir: Sezer Hoti, Furkan Fuşa

Mizanpaj: Erdin Bujari

Bu haber bülteni Paradigma Araştırma Merkezi tarafından hazırlanmaktadır.

Kaynak gösterilerek çoğaltılabilir, dağıtılabilir ve alıntı yapılabilir.

www.paradigmarc.org

Haftaya bakışta bu hafta bir yandan Kosova öte yandan Türkiye gündemi var.

Avrupa Birliği'nin destekleyici rol üstlendiği Priştine – Belgrad diyalogu sona yaklaşıyor. Her iki taraf sürecin zor olacağını dile getiriyor. Müzakereler sona yaklaştıkça ilişkilerin normalleşmesi hususundaki görüş ayrılıkları tarafları zorluyor. Cumhurbaşkanı Taç'ın, anlaşmaya varılması durumunda her iki tarafın kazanacağını, aksi takdirde herkesin kaybeden olacağı konusundaki uyarısı önem arz ediyor. Kosova tarafı, ilişkilerin normalleştirilmesi hususundaki anlaşma ile Sırbistan'ın Kosova'yı de-facto olarak tanımasını bekliyor. Sırbistan ise öncelikli konular arasında Sırp Belediyeler Birliği aracılığı ile Kosovalı Sırp'ların statüsünün daha da belirginleştirilmesini istiyor. Müzakereler her ne kadar Avrupa Birliği'nin 'kolaylaştırıcı' rolü ile yürütülse de bundan sonraki aşamada her iki tarafa bir baskı unsuru olarak kullanılabilen arabuluculuk rolüne dönüşebileceğini öngörmek mümkün.

Diğer yandan Türkiye için hayati, daha geniş bölge için de önem arz eden ve ilk defa Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilecek olan seçimler düzenlendi. Seçimlerde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan birinci turda Cumhurbaşkanı olarak seçildi. Parlamentoda AK Parti tek başına çoğunluğu alamadı. Ancak seçime ittifak halinde girdiği MHP ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak çoğunluğu elde etti. Muhalefette ise Millet İttifakını CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi oluşturdu. HDP de barajı geçerek Parlamentoda temsil edilmeye hak kazandı. HDP oylarının doğu bölgelerinde kısmen düşmesine rağmen, Batı bölgelerinde artması veya oranını koruması, milletin Kürt meseleleriyle ilgili sorunların çözüm yeri olarak Meclisi işaret ettiğini gösterdi.

Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olarak seçilmesi Kosova'da da yankı buldu. Vatandaşlar Prizren meydanında kutlamalara katılırken, Cumhurbaşkanı Taç'ı da Erdoğan'ı kutladı.

Brüksel'in destekleyici rol üstlendiği Priştine – Belgrat diyalogunda sona yaklaşıyor. Her iki taraf da sürecin zor olduğunu ama tarihi bir anlaşma ile sonuçlanması gerektiğini dile getiriyor. Anlaşmayla Kosova ile Sırbistan arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi öngörülüyor.

24 Haziran'da Brüksel'de Kosova ve Sırbistan arasındaki ilişkilerin normalleşmesiyle ilgili nihai anlaşmayı tartışmak üzere görüşmeler gerçekleştirildi. Görüşmelere Kosova'yı temsilen Kosova Cumhurbaşkanı Hashim Taçi, Sırbistan'ı temsilen de Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić katıldı. Avrupa Birliği (AB) Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini iki ülke temsilcileri ile ayrı ayrı görüştü. Ardından ilişkilerin normalleşme sürecini görüşmek üzere iki lider ile birlikte Mogherini bir toplantı düzenledi. Görüşmenin ardından açıklama yapan Taçi "Görüşme konuşulanlardan çok daha zor, ama bunların hepsinin yüzyıllar boyu birikmiş bir sorun olduğunu anlamamız gerekiyor, bu yüzden gelecek için anlık sihirli bir çözüm bulacağımızı düşünmüyorum" dedi. Taçi, diğer konuların yanı sıra Kosova ile Sırbistan arasında bir anlaşmaya varamamaktan korktuğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Taçi, "Anlaşma sağlanırsa iki taraf kazanabilir, ama korkarım ki anlaşmaya varamazsak çok fazla kaybedeceğiz, Avrupa yolculuğumuzu erteleyeceğiz ve yalıtılmış kalmaya devam edeceğiz. Acı geçmişinin kurbanı olarak kalamayız, ancak ülkemiz ve vatandaşlarımız için gelecekteki faydalara bakmalıyız" ifadelerini kullandı.

Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vučić, bazı şeylerin başarıldığını ve Kosova'daki Sırp'lar için çok önemli olduğunu söyledi. Vučić, "Birbirimize

saygı duyarak, barış içinde çözülmesi gereken tüm sorunların üzerinde anlaştık.

Bu, Sırbistan'daki bütün Sırp vatandaşları için Kosova'daki Sırp'lar için çok önemlidir. Diyaloga odaklanmak, açık sorunları çözmek için konuşup çalışabileceğimizi göstermek için konuştuk. İyimser değilim, ama birçok sorunları açtık" ifadelerini kullandı. Sırbistan'a zarar verecek herhangi bir anlaşmaya imza atmayacağını belirten Vučić, ortak bir uzlaşma için çalışmalarına devam edeceklerini dile getirdi

AB resmi sitesinde görüşme hakkında Yüksek Temsilci ve cumhurbaşkanlarının, iki taraf arasındaki ilişkilerin tamamen normale dönmesi için bir anlaşma çerçevesinde yoğun ve verimli görüşme olduğunu belirtildi. Önümüzdeki haftalarda çalışmaların devam etmesi konusunda anlaşmaya varıldığı belirtildi.

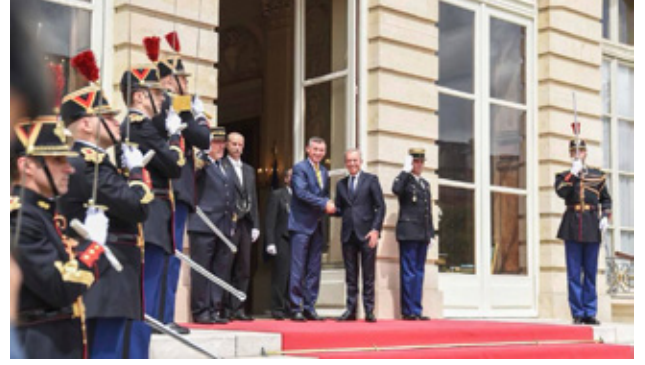
Veseli'nin Fransa Ziyareti

Meclis Başkanı Kadri Veseli, Kosova'ya vize serbestliğinin tanınması için destek alabilmek amacıyla Avrupa turuna devam ediyor. Veseli'nin son durağı Fransa oldu.

Kosova Cumhuriyeti Meclis Başkanı Kadri Veseli, iktidar ve muhalefet partileri milletvekillerinden oluşan bir heyetle birlikte 18 Haziran'da Fransa'ya gitti. Fransa'daki resmi temaslar kapsamında Kosova heyeti, Fransa Ulusal Meclisi Başkanı François de Rugy ile bir araya geldi. Fransız mevkidaşıyla yaptığı toplantıda Veseli, iki ülke arasındaki çeşitli alanlardaki işbirliği ve iki

ülke parlamentoları arasındaki ilişkilerin güçlenmesi konularını görüştü. Burada gerçekleştirdiği konuşmada Veseli; "Fransa, Avro-Atlantik yolculuğumuzdaki müttefiklerimizden biridir. Kosova'nın Avrupa Birliği'ne entegrasyonu ve Kosova halkları için en önemli konu olan vize serbestliği alanında Kosova'nın destekleneceğinin sözünü aldık. Vize serbestliği konusunda

Fransa'nın parlamento alanında desteğini almaktan dolayı mutluluk duyuyorum" dedi. Ardından Veseli Paris'te, parlamenter siyasi partilerin temsilcileriyle birlikte, Fransa Ulusal Meclisi'nin Dış Politikası Komitesi başkanı Marielle de Sarnez ve Kosova-Fransa Dostluk Grubu başkan yardımcısı Joachim Son Forget ile görüştü. Kosova'nın Avrupa-Atlantik entegrasyonları ve vize serbestleştirme sürecine giden yolda desteklediklerini belirttiler.

AAK'de Seçim

AAK'de düzenlenen Kongrede Genel Başkanlığa tekrar Ramush Haradinaj seçildi.

Kosova'nın Geleceği için İttifak Partisi (AAK) 8. Kongresinde yapılan seçimde Kosova Başbakanı Ramush Haradinaj tekrar AAK partisinin genel başkanı olarak seçildi. Kongrede konuşma yapan Haradinaj "Amerikan demokrasisini hedefliyoruz ve kaderimiz Avrupa-Atlantik ruhunda. İttifak özgürlüğün yaratıldığına inanır ve özgürlüğü yaratır. AAK'da, Kosova'nın BM üyesi olacağına, ülkemizin ekonomik kalkınmasına, hukukun üstünlüğüne inanan insanlar var" diye konuştu.

Haradinaj ayrıca başbakan olarak da bazı gelişmelerden bahsetti. Haradinaj, enerji, kamulaştırma, sınır anlaşmaları, hâkimler için son maaş zamları gibi konulardan da bahsetti. Kosova Ordusu'nu hazırlama sürecinde olduklarını ancak bunun için çok fazla gürültü yapılmaması gerektiği konusunda uyardı. Ayrıca 26 Haziran Salı günü Hükümetin Yakova'da kurulması planlanan Amerikan ekonomik bölgesi için kararı oynayacağını belirtti.

Öte yandan Kosova Demokratik Partisi (PDK) genel başkan yardımcısı Enver Hoxhaj, AAK Kongre çalışmalarını kutlayarak, Haradinaj'ı tebrik etti. AAK'ın tüm siyasi partilerin hedefi olan modern ve demokratik olduğunu söyleyen Hoxhaj 18 yıl önce, kuruluşundan bu yana AAK'ın vatandaşla ittifak içinde olduğunu gösterdiğini ifade etti.

Türkiye seçimleri ilk turda sonuç aldı

Türkiye’de merak edilen Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem milletvekilliği seçimleri sona erdi. Seçime yüzde 90’a yakın bir katılım oranı damgasını vurdu. Cumhurbaşkanlığı seçiminde ilk turda zafer elde eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan oldu. Parlamentoda ise ittifaklar dönemi başladı. HDP barajı geçti. Toplamda milliyetçi oylar yükseldi.

Türkiye 24 Haziran Pazar günü 13’üncü cumhurbaşkanı ve 27’nci dönem milletvekillerini seçmek için sandık başına gitti. Seçimlerin resmi olmayan sonuçlarına göre AK Parti adayı Recep Tayyip Erdoğan oyların yüzde 52,5’ini alarak yeniden cumhurbaşkanı seçildi. Türkiye’deki sistem değişikliğinden sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye’nin ‘cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin’ ilk lideri oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde Erdoğan’ın rakibi olan CHP’nin cumhurbaşkanı adayı Muharrem İnce oyların yüzde 30,6’sını aldı. Cezaevinde bulunan HDP’nin cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş yüzde 8,3, İYİ Partinin adayı Meral Akşener yüzde 7,3, Saadet Partisinin adayı Temel Karamollağlı yüzde 0,8 ve Vatan Partisinin adayı Doğu Perinçek yüzde 0,2 oranında oy aldı.

Ak Parti ve MHP’den oluşan Cumhur İttifakı ise milletvekili seçimlerinde oyların yüzde 53,6’sını alarak parlamentoda çoğunluğu kazandı. CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi’nden oluşan Millet İttifakı ise oyların yüzde 34’ünü aldı. HDP (Halkların Demokratik Partisi) ise yüzde 10 barajını aştı, yüzde 11,6 oy oranıyla parlamentoya girdi.

Katılım oranının yüksekliğiyle dikkat çeken seçimlerde milletvekilliği seçimlerinde yüzde 86,6 cumhurbaşkanlığında yüzde 88,1 olarak kaydedildi.

Erdoğan’ın zaferi Kosova’da da kutlandı

Gayrı resmi ilk sonuçların açıklanmasının ardından Türkiye’nin yanı sıra Türklerin yaşadığı çeşitli

ülkelerde de kutlamalar yapıldı. Kosova’da da Türk ve Kosova bayrakları ile AK Parti flamaları ve Recep Tayyip Erdoğan fotoğraflarıyla Prizren’in Şadırvan meydanında kutlamalara katılan vatandaşlar oldu.

Öte yandan Kosova Cumhurbaşkanı Hashim Thaçi, twitter üzerinden yaptığı bir paylaşımda Türkiye’de düzenlenen seçimlerde zafer elde eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı kutladı. Cumhurbaşkanı Thaçi, “Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı kutlarım! Kosova ve Türkiye arasında iyi işbirliğinin devamını bekleriz. İki ülke, her alanda stratejik müttefikdir” diye yazdı.

‘Yeni sistemi süratle hayata geçireceğiz’

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, seçim zaferinin ardından yaptığı ilk açıklamada “Türkiye yüzde 90'lara yaklaşan seçimlere katılım oranıyla tüm dünyaya demokrasi dersi vermiştir” diye konuştu. Bu seçimlerle yeni sistemin de yürürlüğe gireceğini hatırlatan Erdoğan, “Yeni sistemi süratle ve en iyi şekilde hayata geçireceğiz” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan “Türkiye tercihini demokrasisine, hak ve özgürlüklerine sahip çıkmaktan reformlarını devam ettirmekten yana kullanmıştır, Gelişmeden, yatırımdan, kalkınmadan, dünyanın itibarlı sözü geçen bir ülkesi olmaktan yana kullanmıştır. 2023 hedeflerinden, 2053 ve 2071 vizyonlarından yana kullanmıştır” diye konuştu.

Bahçeli: MHP kilit parti oldu

AK Parti ile beraber Cumhur İttifakı’nın içinde olan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Devlet Bahçeli, “Bugün Cumhur İttifakı’nın zaferini gururla, onurla, müsterih bir vicdanla idrak ve ifade ediyoruz” dedi. Bahçeli, MHP Genel Merkezi’nde yaptığı açıklamada, Türkiye’nin resmen cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğini, Erdoğan’ı yürekten tebrik ettiğini söyledi.

İnce, CHP'nin üzerine yüzde 8 oy fazla aldı

Yüzde 30 bandını aşan CHP adayı Muharrem İnce, partisinin yüzde 8 üzerinde oy aldı. İnce, siyaseti bırakıp bırakmayacağı yönündeki soruya, "Yüzde 30 barajını yıktık. 50 barajını da yıkacağız. Bana 'Yürü önümüzden' derlerse ben varım, hazırım" yanıtını verdi. Sandıkların büyük çoğunluğunun açılmasıyla Anadolu Ajansı'nın açıkladığı sonuçların ardından Tayyip Erdoğan balkon konuşması yapmış, İnce, gece boyunca herhangi bir açıklamada bulunmamıştı. Konuya ilişkin açıklamada bulunan İnce, "Ben kesinleşmesini istedim. Bunu görmeden çıkmak istemedim, korktuğumdan değil. Yüzde 50'in düşmesi ihtimali vardı" diye konuştu.

HDP barajı 1.5 puan üzerinden geçti

Seçimin en merak edilen sonuçları arasında yer alan HDP'nin oyları, yüzde 10'luk Türkiye barajını yaklaşık 1,5 puan üzerine çıktı. HDP, barajı geçtiği ilk seçim olan 7 Haziran 2015 seçimlerinde yüzde 13.1, 1 Kasım 2015 seçimlerinde ise yüzde 10.8 oy almıştı. HDP'nin seçim barajını aşmasıyla Diyarbakır'da partiler HDP İl Başkanlığı'nın önünde toplanarak coşkulu kutlama gerçekleştirdi. İl başkanlığı önünde dev ekran konularak seçim sonuçları canlı takip edildi. HDP'liler araçlarıyla şehir turu yaptı.

Milliyetçi oylarda yükseliş gözlemlendi

Erken seçimin mimarı Devlet Bahçeli'nin genel başkanı olduğu MHP'nin oyları beklentilerin üzerine çıkarak yüzde 11'i geçti. MHP'den ayrılan Meral Akşener ve arkadaşlarının kurduğu İyi Parti'nin yüzde 10 dolayındaki oyu da dikkate alındığında, 24 Haziran seçimlerinde, 'klasik MHP oyu' olarak nitelendirilen milliyetçi oylarda sıçrama yaşandı.

Mecliste ittifaklar dönemi

Türkiye'yi "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"ne taşıyan seçimde AK Parti ve MHP'nin kurduğu "Cumhur İttifakı", resmi olmayan sonuçlara göre toplam geçerli oyların yüzde 53'ünden fazlasını alarak TBMM'de çoğunluğu ele geçirdi. "Cumhur İttifakı" 342 (AKP: 293-MHP:49), CHP (146), İyi Parti (45) ve Saadet Partisi'nden oluşan "Millet İttifakı" 191 milletvekili çıkardı. HDP'den Meclis'e giren milletvekili sayısı 67 oldu.

Partilerin oy oranları şöyle:

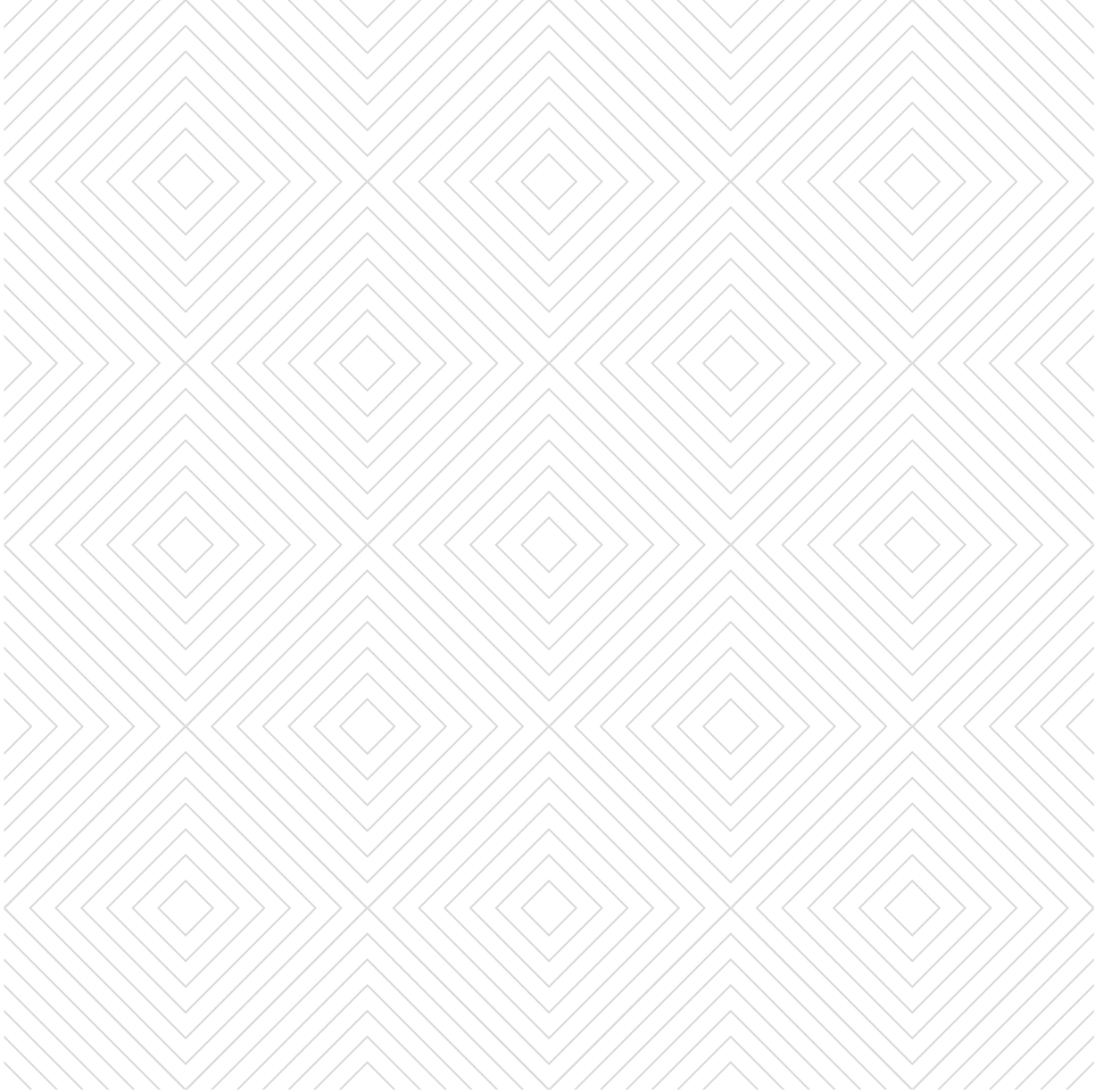
AK Parti: Yüzde 42.28 milletvekili sayısı: 293

CHP: Yüzde 22.79 milletvekili sayısı: 146

HDP: Yüzde 11.52 milletvekili sayısı: 67

MHP: Yüzde 11.20 milletvekili sayısı: 49

İyi Parti: Yüzde 10.14 milletvekili sayısı: 45

www.paradigmarc.org

